

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

4. marts 2009

SAMLENOTAT

Rådsmøde (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 16.-17. marts 2009

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 13. marts 2009 –
rådsmøde (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 16.-17.
marts 2009 - vedlægges Udenrigsministeriet notat om de punkter, der
forventes optaget på dagsordenen.

Rådsmøde (almindelige anliggender og eksterne forbindelser)
den 16.-17. marts 2009

SAMLENOTAT

<u>1. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 19.-20. marts 2009</u>	<u>2</u>
<u>2. Den europæiske genopretningsplan</u>	<u>4</u>
<u>3. Det vestlige Balkan</u>	<u>7</u>
<u>4. Hviderusland</u>	<u>10</u>
<u>5. Moldova</u>	<u>13</u>
<u>6. (Evt.) Sudan/Dafur.....</u>	<u>15</u>
<u>7. Mongoliet.....</u>	<u>18</u>
<u>8. Udvikling og klima i COP15 forberedelsen.....</u>	<u>20</u>

1. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 19.-20. marts 2009

- Formandskabets udkast til konklusioner

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Der foreligger endnu ikke et udkast til konklusioner for mødet i Det Europæiske Råd den 19.-20. marts 2009. Hovedemnet for DER ventes at være den aktuelle økonomiske og finansielle situation, herunder den økonomiske genopretningsplan, Lissabon-strategien, det indre marked og forberedelse af EU-position forud for G20-møde i London den 2. april 2009. Dernæst lægger formandskabet op til at behandle energi og klimaændringer, herunder energisikkerhed og forberedelse af EU's holdninger til COP15. Endvidere ventes eksterne relationer behandlet, herunder initiativ om Det Østlige Partnerskab og Middelhavsunionen. Endelig ventes en irsk orientering om Lissabon-traktaten.

2. Baggrund

Mødet i Det Europæiske Råd den 19.-20. marts 2009 er et ordinært møde. I henhold til gældende praksis forbereder Rådet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) Det Europæiske Råds møder.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Formandskabet har endnu ikke præsenteret sit første udkast til konklusioner for mødet i Det Europæiske Råd den 19.-20. marts 2009. Forud for mødet i Coreper den 18. februar 2009 fremlagde formandskabet sit udkast til kommenteret dagsorden, hvilket er tilgået udvalget. Hovedemnet for Det Europæiske Råd i marts bliver den aktuelle økonomiske og finansielle situation. I den forbindelse ventes man blandt andet at skulle evaluere gennemførelsen af den europæiske økonomiske genopretningsplan. Lissabon-strategien med særlig fokus på beskæftigelsessituationen og det indre marked ventes ligeledes drøftet. Endvidere vil Det Europæiske Råd skulle drøfte fastlæggelse af EU's holdning med henblik på G20-topmødet i London den 2. april 2009. Spørgsmålene relateret til den økonomiske og finansielle krise forventes forinden behandlet i forbindelse med forberedelsen af og under Rådet (økonomi og finans) den 10. marts 2009.

Blandt de øvrige emner vil også være energi og klimaændringer, hvor Det Europæiske Råd blandt andet ventes at skulle drøfte energisikkerhed og det indre energimarked. Det Europæiske Råd ventes også at skulle se på det forberedende arbejde i forbindelse med COP15.

Under punktet eksterne forbindelser lægges der endvidere op til godkendelse af initiativet om Det Østlige Partnerskab på samme måde, som der ventes gjort status over udviklingen af Middelhavsunionen.

Endelig ventes en orientering fra Irland om Lissabon-traktaten på baggrund af konklusionerne fra Det Europæiske Råd i december 2008.

Formandskabets udkast til konklusioner vil blive tilsendt udvalget, så snart det foreligger.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Det første udkast til konklusioner for Det Europæiske Råd den 19.-20. marts 2009 foreligger endnu ikke. Udkastet til den kommenterede dagsorden har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Det er dog muligt, at Det Europæiske Råd vil blive fulgt op af konkrete retsakter, målsætninger, konklusioner eller andet, der vil kunne få sådanne konsekvenser. Disse kan dog ikke vurderes på nuværende tidspunkt.

9. Høring

Sagen ventes ikke sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Med udgangspunkt i formandskabets udkast til kommenteret dagsorden for Det Europæiske Råd den 19.-20. marts 2009 forventer regeringen at kunne tage formandskabets orientering om det første udkast til konklusioner til efterretning. Fra dansk side lægges særskilt vægt på, at Det Europæiske Råd sikrer fremdrift i forhold til retningslinjerne for forberedelse af COP15.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Andre landes holdninger kendes endnu ikke.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Formandskabets udkast til kommenteret dagsorden for Det Europæiske Råd den 19.-20. marts 2009 blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 20. februar 2009.

2. Den europæiske genopretningsplan

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Som en del af den europæiske økonomiske genopretningsplan har Kommissionen foreslået at bruge 5 mia. euro på en række forskellige projekter inden for energiinfrastruktur, bredbånd og landdistriktsmidler. Sagen har været drøftet flere gange i Rådet, og ventes drøftet på rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 16.-17. marts 2009.

2. Baggrund

Evalueringen af den økonomiske genopretningsplan, som blev vedtaget på Det Europæiske Råd den 11. -12. december 2008, ventes at være et af hovedemnerne på Det Europæiske Råd den 19.-20. marts 2009. Som en del af den europæiske økonomiske genopretningsplan har Kommissionen foreslået at bruge 5 mia. euro på en række forskellige projekter inden for energiinfrastruktur, bredbånd og landdistriktsmidler. Sagen blev drøftet på rådsmødet (energi) den 19. februar 2009, rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 23.-24. februar 2009, og finansieringen på rådsmødet (ECOFIN) den 10. februar 2009. Sagen ventes drøftet på rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 16.-17. marts 2009.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Som et led i genopretningsplanen har Kommissionen fremsat forslag om at allokere 5 mia. euro til en række forskellige projekter som energiinfrastruktur, bredbåndsforbindelser og landdistriktsmidler. I det seneste forslag fra Kommissionen foreslås 3,75 mia. benyttet på energiprojekter. Til forslaget er knyttet en liste over konkrete energiprojekter inden for områderne gas- og elsammenkobling, offshore-vindkraft samt kulstoflagring.

Danmark er tilgodeset på listen med tre projekter. Skanled-projektet (gastransmissionsledning fra Norge via Danmark og Sverige til Polen), som støttes med 150 mio. euro.

Herudover er der støtte til to offshore vindkraft projekter som Danmark kan blive en del af. Kriegers Flak¹ (150 mio. euro), som er et samarbejdsprojekt om tre offshore vindmølleparker i Østersøen hvor dansk, svensk og tysk territorialfarvand mødes, inkl. ilandføring via ny

¹ I tilknytning til Kriegers Flak støttes også Baltic I og II (offshore vind i polsk-tysk område).

samkøringsforbindelse mellem de tre lande, og North Sea Grid (155 mio. euro), som er et samarbejdsprojekt om etablering af et stort sammenhængende transmissionsnet i Nordsøen (samt Det Irske Hav), der skal forbinde og ilandføre elektriciteten fra eksisterende og planlagte nye store offshore vindmølleparker i dansk, tysk, hollandsk, britisk og irsk farvand. På nuværende tidspunkt indgår 12 kulstofslagringsprojekter og et projekt til transport af CO₂ på listen fordelt på 7 lande (Spanien, Tyskland, Holland, Polen, UK, Italien og Frankrig).

Kommissionen foreslår at anvende henholdsvis 1,0 mia. euro til bredbåndsadgang i landdistrikterne og udvikle bredbåndsnetadgang, som giver et højhastighedsinternet, der er 100 % dækkende i 2010. Derudover foreslås der anvendt 0,25 mia. euro til tiltag i forhold til sundhedstjekkets nye udfordringer i landdistriktspolitikken (klimaforandringer, vedvarende energi, vandforvaltning, biodiversitet, innovation og ledsageforanstaltninger til at understøtte omstrukturering af mælkesektoren).

Spørgsmålet om finansiering vil muligvis blive behandlet på ECOFIN-rådet den 10. marts.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europaparlamentet har ikke udtalt sig

7. Gældende dansk ret og forslaget's konsekvenser herfor

Ikke relevant

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen vil kunne have statsfinansielle konsekvenser.

9. Høring

Sagen har ikke været i høring

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at anvendelsen af offentlige midler på EU-niveau bør tage udgangspunkt i en vurdering af, om der skabes merværdi for EU's borgere som helhed.

Jf. regeringens høringsvar til Kommissionen vedrørende revision af EU's finansielle ramme finder regeringen, at der parallelt med udfasningen af den direkte landbrugsstøtte og yderligere fokusering af strukturfondsindsatsen bør afsættes flere midler til de EU-politikker, der kan skabe merværdi for EU som helhed i form af vækst og større parathed til at opnå de fulde fordele ved den stigende globalisering. Blandt de oplagte indsatsområder er forskning, herunder særligt inden for energi og klima, udvikling og uddannelse.

Regeringen kan på den baggrund støtte en eventuel revision af de finansielle perspektiver i form af en omlægning, der er i overensstemmelse med overordnede danske prioriteter for EU's budget. Regeringen vil arbejde aktivt for, at en revision af de finansielle perspektiver ikke bidrager til at finansiere kortsigtede, sektorspecifikke redningspakker, som ikke vil have gunstige langsigtede effekter.

Regeringen støtter generelt Kommissionens den foreslåede liste over energiprojekter, idet de vil udgøre et vigtigt bidrag til at styrke EU's energisikkerhed og bekæmpelse af klimaforandringer.

Det er afgørende, at fordelingen af midler til CCS-projekter på listen ikke præjudicerer den efterfølgende fordeling af midler fra de 300 mio. kvoter under det reviderede kvotehandelsdirektiv til CCS-demonstrationsprojekter og innovative VE-teknologier.

Fra regeringens side vil man arbejde for, at hovedparten af de anvendte midler afsættes til projekter, der forbedrer energisikkerhed og klima frem for landbrugsområdet.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget om at anvende 5 mia. euro på projekter inden for energiprojekter, bredbåndsforbindelser og landdistriktsmidler har været drøftet flere gange. Indholdet af den foreliggende liste over energiprojekter ventes at være et godt udgangspunkt for at opnå enighed. På spørgsmålet om finansiering ventes der fortsat at være forskellige holdninger blandt medlemslandene. Det må dog forventes, at en del af finansieringen tilvejebringes gennem budgetmargenen i budgetkategori 2 (landbrug) i 2009 og 2010.

12. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud rådsmødet (ECOFIN) den 20. januar og den 10. februar 2009, til orientering forud for rådsmøde (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 23.-24. februar 2009 og til forhandlingsoplæg forud for rådsmøderne (energi) den 19. februar 2009 og rådsmøde (ECOFIN) 2. december 2008.

3. Det vestlige Balkan

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Der ventes vedtaget rådskonklusioner. Der ventes en drøftelse af Det vestlige Balkan med fokus på Bosnien-Hercegovina og Montenegro.

2. Baggrund

Fredsimplementeringsrådet (PIC) besluttede på sit møde den 27. februar 2008 at lade spørgsmålet om lukning af Den Høje Repræsentants Kontor (OHR) i Bosnien-Hercegovina afhænge af landets opfyldelse af en række betingelser, herunder den overordnede stabilitet i landet, frem for at fastsætte et tidspunkt for lukningen. PIC rådgiver den Høje Repræsentant (HR) i Bosnien-Hercegovina, som også er EU's særlige repræsentant (EUSR). PIC forventes at mødes i slutningen af marts 2009 med henblik på at vurdere, om Bosnien-Hercegovina opfylder de stillede betingelser, og i så fald hvornår lukningen af OHR og den forudsete overgang til et styrket EU-engagement i landet vurderes at kunne finde sted. OHR har formelt set en række stærke magtbeføjelser (Bonn-beføjelserne), som indebærer en mulighed for at ophæve lovgivning og afskedige ministre, hvis OHR skønner, at der er handlet i strid med Dayton-freds aftalen.

Den hidtidige HR/EUSR i Bosnien-Hercegovina, Miroslav Lajcak, er blevet udnævnt til Slovakiets udenrigsminister. Der vil skulle findes en efterfølger, som nyder både EU's og PIC's støtte.

Situationen i Bosnien-Hercegovina er generelt vanskelig, fordi de ledende politikere fra de 3 etniske grupper savner en fælles forståelse af landets fremtid og nødvendigheden af et velfungerende statsligt system, som ikke mindst er påkrævet af hensyn til evnen til at kunne gennemføre EU's regelsæt som led i tilnærmelsen til EU.

EU har de seneste måneder forberedt sig på et større engagement i Bosnien-Hercegovina, såfremt det bliver besluttet at lukke OHR. Det styrkede EU-engagement i Bosnien-Hercegovina forventes at blive baseret på et arrangement, hvor EU's særlige repræsentant (EUSR) samtidig vil være Kommissionens repræsentant i landet (en såkaldt dobbelt-hat).

Montenegro indgav den 15. december 2008 en ansøgning om medlemskab af EU til det daværende franske formandskab. EU har i forvejen undertegnet en Stabiliserings- og Associeringsaftale med Montenegro. En såkaldte interimsaftale med de handelsmæssige bestemmelser er trådt i kraft, og ratifikationsprocesserne for selve stabiliserings- og associeringsaftalen er i gang i EU-landene.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Der ventes vedtaget rådskonklusioner om udviklingen i Bosnien-Hercegovina og om EU's fremtidige engagement. Der ventes en drøftelse af situationen i Bosnien-Hercegovina på baggrund af en orientering fra SG Solana og kommissær Rehn om forberedelserne til et styrket EU-engagement i Bosnien-Hercegovina, såfremt PIC beslutter at lukke OHR.

Derudover ventes Det vestlige Balkans EU-tilnærmelse drøftet, herunder Montenegros ansøgning om medlemskab af EU. I forbindelse med rådsmødet den 23. februar 2009 var der en første drøftelse om, hvornår EU skal anmode Kommissionen om en udtalelse om Montenegros ansøgning. Spørgsmålet om EU's håndtering af Montenegros ansøgning vurderes at skulle ses i sammenhæng med de øvrige lande på Det vestlige Balkan, som alle har et europæisk perspektiv. Montenegros ansøgning vil kunne anspore de øvrige lande på Det vestlige Balkan til at indgive ansøgninger, som må vurderes at være præmature. Spørgsmålet ventes taget op igen på rådsmødet i marts.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke umiddelbart at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Ikke relevant.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side venter man at støtte, at det vestlige Balkans tilnærmelse til EU baserer sig på fremskridt i det enkelte lands egne reformbestrebelse (egne meritter). Fra dansk side vil man kunne tilslutte sig en konsensus om, at Kommissionen anmodes om at udarbejde en udtalelse om den montenegrinske ansøgning. Fra dansk side støtter man EU's villighed til at påtage sig et større engagement i Bosnien-Hercegovina, såfremt OHR lukkes.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel enighed om synspunkter, som svarer til de danske.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 20. februar 2009.

4. Hviderusland

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Der forventes vedtaget rådskonklusioner. Der ventes en drøftelse af den aktuelle situation i Hviderusland og af de fremtidige forbindelser mellem EU og Hviderusland.

2. Baggrund

Hviderusland løslod i august 2008 de sidste internationalt anerkendte politiske fanger. Fra EU's side betegnede man denne handling som et betydningsfuldt skridt i retning af at imødekomme EU's forventninger til Hviderusland på demokrati- og menneskerettighedsområdet. Desuden anså EU det for positivt, at det hviderussiske styre inviterede internationale valgobservatører til at overvåge valgprocessen i forbindelse med parlamentsvalget i september samme år. OSCE måtte desværre kritisere valget for – trods mindre fremskridt – ikke at leve op til organisationens standarder.

På baggrund af ovenfor nævnte fremskridt og med henblik på at styrke dialogen med Hviderusland, blev det på rådsmødet den 13. oktober 2008 besluttet at genetablere kontakter med de hviderussiske myndigheder. Det blev endvidere besluttet at suspendere visumrestriktionerne for en 6-måneders periode for en række hviderussiske politikere og embedsmænd – med undtagelse af dem, der var involveret i forsvindingssager i 1999-2000 og formanden for 'Hvideruslands Centrale Valgkommission'.

Siden denne EU-beslutning har Hviderusland foretaget en række yderligere skridt for at imødekomme EU's forventninger til landet på demokrati- og menneskerettighedsområdet. De vigtigste må siges at være:

- Hviderusland har erklæret sig rede til en substantiel diskussion og samarbejde med OSCE/ODIHR om en reform af valglovgivningen.
- To ikke-statslige aviser fik i november tilladelse til atter at udkomme samt benytte det statslige distributionsnet for tryksager.
- Tidligere præsidentkandidat Alexander Milinkevich har fået tilladelse til at registrere oppositionsgruppen 'Bevægelse for Frihed'.
- Der er igangsat en dialog mellem repræsentanter for styret og oppositionen samt civilsamfundet - bl.a. gennem etablering af organer med deltagelse af repræsentanter af oppositionen samt de ikke-statslige medier, der skal rådgive regeringen.
- Hviderusland har indvilget i at indgå i en menneskerettighedsdialog med EU. Dialogen forudses at blive indledt i marts.

Der er dog lang vej igen for Hviderusland. Nylige anholdelser af politiske aktivister samt de fortsat vanskelige eksistensvilkår for NGO'er i Hviderusland er tydelige tegn herpå.

På grund af de positive hviderussiske skridt er der forstærket politisk fokus på forholdet EU-Hviderusland. I denne kontekst gennemførte EU's høje repræsentant for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, Javier Solana, politiske konsultationer i Minsk den 18.-19. februar 2009, mens kommissær for eksterne forbindelser og EU's Naboskabspolitik, Benita Ferrero-Waldner, og EU's udenrigsminister-trojka planlægger at aflægge besøg i Minsk inden rådsmødet den 16.-17. marts 2009.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

I EU anerkendes de fremskridt, der er sket, samtidig med at der er en vis bekymring over de forhold, der trækker i den forkerte retning. På rådsmødet ventes en drøftelse af den aktuelle indenrigspolitiske situation i Hviderusland samt EU's fremtidige forbindelser til landet. Det vil blive drøftet, hvorledes EU bør forholde sig til de positive skridt taget fra hviderussisk side, herunder spørgsmålet om hvorvidt EU's suspension af sanktioner over for en række ledende hviderussiske politikere og embedsmænd bør forlænges, evt. i revideret form. Diskussionen finder sted i lyset af EU's ønske om en styrkelse af forbindelserne til de østlige naboer gennem 'Det Østlige Partnerskab'. Der forventes vedtaget rådskonklusioner.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen vurderes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen sendes ikke i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side arbejdes for at fremme dialogen og samarbejdet mellem EU og Hviderusland i takt med positive hviderussiske tiltag, herunder på demokrati- og menneskerettighedsområdet.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes generel opbakning til fortsat at arbejde for en dybere dialog og et udbygget samarbejde mellem EU og Hviderusland. Der ventes opbakning til en politik, som sigter på at fremme demokrati og menneskerettigheder i Hviderusland.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 10. oktober 2008.

5. Moldova

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Der ventes drøftelser af uddybningen af EU's relationer med Moldova samt drøftelse af situationen forud for parlamentsvalget den 5. april 2009.

2. Baggrund

EU er i øjeblikket i gang med at forberede en ny aftale med Moldova, som skal afløse Partnerskabs- og Samarbejdsaftale fra 1998. Uddybningen finder sted samtidig med, at EU generelt ønsker at styrke forbindelsen med de østeuropæiske naboer inden for det Østlige Partnerskab.

Den 5. april 2009 er der parlamentsvalg i Moldova, hvorefter parlamentet vil skulle vælge en ny præsident. Den nuværende præsident Vladimir Voronin kan ikke genopstille. Moldova vil meget gerne uddybe sit samarbejde med EU og har derfor iværksat en række initiativer for at styrke retsstaten, menneskerettigheder og de demokratiske rettigheder i landet. Der er dog fortsat udfordringer i forbindelse med menneskehandel og korruption i den offentlige sektor, herunder i domstolsvæsenet. Desuden har der tidligere været sået tvivl om forlængelse af sendetilladelser til nogle medier. Oppositionen føler sig presset af retssystemet, herunder af anklagemyndigheden, og af en ny valglov, der har hævet spærregrænsen for at opstille til valg. For at opmuntre til at afholde et demokratisk valg indledes forhandlingerne om en ny aftale med Moldova derfor først efter valget.

Til trods for at Moldovas økonomi er relativt isoleret, har de seneste måneders internationale finansielle krise haft en negativ virkning på Moldovas økonomi, og især udbryderregionen Transnistrien er hårdt ramt af krisen. Moldova har ikke kontrol med udbryderregionen Transnistrien (ca. 580.000 indbyggere) i den østlige del af Moldova, som siden 1992 har fungeret som en *de facto* løsrevet region, ledet af Igor Smirnov. EU har siden 2003 haft sanktioner mod *de facto*-ledelsen i Transnistrien, blandt andet grundet deres manglende vilje til at løse konflikten. EU's Særlige Repræsentant for Moldova, Kalman Mizsei, har blandt andet til opgave at bidrage til løsningen af konflikten ved hjælp af tillidsskabende foranstaltninger. *De facto*-ledelsen i Transnistrien ønsker Rusland som mægler i forhandlingerne, men både EU og Moldova holder fast i 5+2-formatet (Ukraine, USA, Rusland, OSCE og EU+ Moldova og Transnistrien) som det eneste mulige format for de egentlige forhandlinger. EU har desuden udstationeret en grænsemonitoreringsmission (EUBAM) til grænsen mellem Moldova/Transnistrien og Ukraine blandt andet med henblik på kapacitetsopbygning og begrænsning af smugleri.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Fra EU's side har afholdelsen af et frit og demokratisk valg været anført som vigtigt for udviklingen af relationerne mellem EU og Moldova. Drøftelserne vil derfor gøre status for situationen forud for valget den 5. april 2009. EU har med tilfredshed noteret, at Moldova gør fremskridt, men der er stadig behov for forbedringer blandt andet i forhold til retsstatsprincipper. Moldovas stærke ønske om uddybende relationer med EU bør derfor anvendes som instrument for at fremme en positiv udvikling i Europas fattigste land og fremme en løsning af konflikten i Transnistrien.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor

Forslaget får ikke konsekvenser for dansk ret.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen vurderes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen er ikke sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side lægges der stor vægt på, at EU udbygger forholdet til de østlige nabolandslande, herunder Moldova, blandt andet for at forbedre demokrati, menneskerettigheder og retsstatsprincipper. Derfor er det vigtigt at uddybe relationerne med Moldova nu for at opmuntre til at fortsætte initiativerne med de interne reformer og med løsningen af konflikten i Transnistrien.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes opbakning til en udbygning af relationerne mellem Moldova og EU samt til formandskabets håndtering af sagen.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Spørgsmålet om EU's relationer til Moldova blev forlagt til orientering den 10. oktober 2008, og forhandlingsmandat til Kommissionen med henblik på iværksættelse af forhandlinger om en ny aftale med Moldova blev forlagt til orientering den 20. februar 2009.

6. (Evt.) Sudan/Darfur

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Der forventes vedtaget rådskonklusioner. Rådets drøftelse af Sudan forventes at fokusere på ICC's forventede arrestordre mod præsident Bashir, som ventes udstedt den 4. marts 2009. Herudover kan det forventes, at deployeringen af UNAMID, Darfur fredsforhandlingerne samt den spændte situation mellem Nord- og Sydsudan vil blive drøftet.

2. Baggrund

ICC's chefanklager Luis Moreno Ocampo fremlagde den 14. juli 2008 beviser, der implicerer præsident Bashir i folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser. Anklageren anmodede ved samme lejlighed Domstolen om at udstede en arrestordre mod præsidenten. Det må anses for sikkert, at ICC vil følge anmodningen, men det er usikkert om arrestordren vil omfatte alle anklagepunkter, herunder folkedrab. Domstolen har meddelt, at en afgørelse vil blive offentliggjort den 4. marts 2009.

Det er ikke klart, hvordan den sudanesiske regering vil reagere, når den forventede arrestordre foreligger. Det kan dog ikke udelukkes, at volden optrappes, særligt i Darfur, og der vil ligeledes være øget risiko for voldelige demonstrationer i Khartoum. FN har planlagt for alle eventualiteter, herunder evakueringen af UNMIS og UNAMID, men forventer ikke væsentlige ændringer i deres arbejde efter udstedelsen af en arrestordre.

Sudans regering og oprørsbevægelsen JEM (Justice and Equality Movement) underskrev den 17. februar 2009 en hensigtserklæring i Doha, der skal bane vejen for egentlige fredsforhandlinger om Darfur. Indtil videre har det dog ikke ført til en nedgang i militære sammenstød i Darfur. Forud for underskrivelsen fandt der en optrapning af den militære konflikt sted mellem regeringsstyrker og JEM, særligt i det sydlige Darfur omkring byen Muhajeriya. I forbindelse med angrebene har Sudans regering anmodet FN/AU fredsstyrken UNAMID om at evakuere deres base i området, hvilket UNAMID har nægtet. Under det netop afholdte AU-topmøde i Addis Ababa havde Ban Ki Moon en samtale med Bashir, hvor han i klare meldinger skulle have sagt, at UNAMID ikke ville forlade Muhajeriya og hvor han i øvrigt opfordrede til forsigtighed og til samarbejde med ICC, bl.a. gennem udlevering af Haroun (Sudans siddende minister for humanitære anliggender) og Kushayb, som ICC udstedte arrestordrer mod i 2007.

Modstandere af arrestordren, herunder den Afrikanske Union (AU), League of Arab States (LAS) og lande i regionen, har siden fremlæggelsen af anlageskriftet i juli udtrykt frygt for, at sagen mod Bashir vil obstruere fredsforhandlingerne om Darfur og hæmme gennemførelsen af fredsftalen mellem Nord- og Sydsudan (CPA'en). Med Sudan i spidsen har landene og de regionale organisationer siden efteråret arbejdet på at få FN's Sikkerhedsråd til at benytte sin ret

til at suspendere sagen i 12 måneder (art. 16 i Rom-statutten), men der har ikke på noget tidspunkt kunnet samles flertal herfor. Bl.a. har USA udtrykt stærk modtand mod en art. 16 resolution og har indikeret evt. at ville nedlægge veto. For indeværende går alene 5 eller 6 lande i Sikkerhedsrådet ind for en art. 16 suspension (Kina, Rusland, Vietnam, Burkina Faso, Libyen og muligvis Uganda).

Danmark har sammen med det øvrige EU klart støttet, at de ansvarlige for overgrebene i Darfur bør retsforfølges. Ud over en aktiv indsats under Sikkerhedsrådsmedlemskabet stod Danmark endvidere bag stærkt sprogbrug i juni 2008 om Sudans samarbejde med ICC, der indføjedes i GAERC- og DER-konklusioner.

Der er fortsat stor mistillid mellem ledere fra Nord- og Sydsudan, hvilket vanskeliggør gennemførelsen af fredsftalen mellem Nord og Syd, som blev undertegnet den 9. januar 2005. Det afgørende spørgsmål om grænsedragning omkring det olierige Abyei område udestår fortsat, ligesom forberedelserne til afholdelse af valg i 2009 er forsinkede. På positivsiden skal det dog nævnes, at folketællingen er gennemført, en valglov vedtaget, valgkommissionen nedsat og en ny fælles administration for Abyei udnævnt.

Deployering af den fredsbevarende styrke UNAMID i Darfur er fortsat en topprioritet for FN og AU. Imidlertid har opgaven vist sig vanskeligere end først antaget på grund af manglende sudanesiske samarbejdsvilje, de fysiske forhold i Sudan, de afrikanske troppers parathed, samarbejdsvanskeligheder mellem FN og AU, m.m. Derfor er alene ca. 15.000 af de planlagte 26.000 mand på plads for indeværende. Der må også fremover forventes betydelige forsinkelser i udsendelse af UNAMID-styrken. FN Sekretariatet vurderer allerede nu, at det er usandsynligt, at man når det planlagte mål om at have deployeret 80% af styrken inden udgangen af marts. Især FN's generalsekretær og USA presser pt. på for at opnå en hurtigere deployering af styrken, og for nyligt har Bashir givet sig i forhandlingerne med FN, og der er blevet forhandlet en aftale på plads, med en række konkrete delmål for deployeringen.

Mandatet for ESDP-operationen EUFOR i Tchad og Den Centralafrikanske Republik (CAR), der har til formål at forbedre sikkerheden i fire flygtningelejre langs grænsen til Sudan og understøtte indsættelsen af en civil FN-ledet politimission i flygtningelejrene udløber til marts 2009, hvor FN-styrker vil overtage missionen.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Der forventes en drøftelse af ICC's arrestordre mod præsident Bashir og den sudanesiske regerings reaktion herpå, samt konsekvenserne for Darfur fredsforhandlingerne, implementeringen af Nord-Syd fredsftalen (CPA'en) og sikkerheden for vestlige lande/borgere og FN udsendte i Sudan. Endvidere forventes en drøftelse af EU's reaktion på

arrestordren på længere sigt, herunder betydningen for de diplomatiske forbindelser til landet inkl. med præsidenten selv. Endvidere forventes en drøftelse af deployeringen af UNAMID, fredsforhandlingerne for Darfur og forholdet mellem Nord- og Sydsudan herunder implementeringen af fredsaftalen (CPA'en). Der kan forventes, at EU vil komme med en udtalelse, når arrestordren foreligger.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke umiddelbart at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Ikke relevant.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil under drøftelserne i Rådet arbejde for, at EU støtter ICC's fortsatte arbejde vedr. Sudan, inkl. implementering af arrestordren mod præsident Bashir. Derudover vil regeringen arbejde for, at EU fastholder sin støtte til indsættelsen af UNAMID, Darfur fredsforhandlingerne og implementeringen af Nord-Syd fredsftalen (CPA) for Sudan.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes enighed om vigtigheden af at bakke op om ICC's arbejde og implementering af arrestordren mod præsident Bashir. Der kan dog forventes nuancer i hvor stærk en støtte det synes betimeligt at udtrykke under henvisning til konsekvenserne for Darfur fredsforhandlingerne samt sikkerheden for vestlige lande/borgere og FN udsendte i Sudan. Samme forskelle i nuancer kan også forventes med hensyn til spørgsmålet om den fremtidige kontakt til Bashir. Derudover forventes der at være bred opbakning til de fortsatte bestræbelser på deployering af UNAMID og om at bringe parterne i Darfur-konflikten til forhandlingsbordet. Endvidere er der enighed om behovet for at sikre gennemførelsen af nord-sydfredsftalen (CPA) for Sudan.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 20. februar 2009.

7. Mongoliet

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Der forventes vedtagelse af forhandlingsmandat til Kommissionen med henblik på at forhandle en partnerskabs- og samarbejdsaftale med Mongoliet. Det er første gang der indgås en partnerskabs- og samarbejdsaftale med Mongoliet, og med aftalen udvides området for den eksisterende handels- og samarbejdsaftale indgået i 1993. Danske prioriteter er indeholdt i forhandlingsmandatet, herunder f.eks. menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø, ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben, kampen mod terrorisme og international kriminalitet.

2. Baggrund

Mongoliet rejste første gang ønsket om at indgå en partnerskabs- og samarbejdsaftale med EU i september 2002 under den 6. EU-Mongoliet blandede komité møde i Bruxelles og har sidenhen rejst spørgsmålet. Under den 10. EU-Mongoliet blandede komité møde i Bruxelles i september 2007 nåede man til enighed om at indlede sonderende drøftelser om indgåelse af en partnerskabs- og samarbejdsaftale med henblik på at udvide og styrke den eksisterende handels- og samarbejdsaftale.

Handels- og samarbejdsaftalen mellem EU og Mongoliet blev indgået i 1993. Aftalen omfatter primært handels- og økonomisk samarbejde, men dækker ikke andre potentielle samarbejdsområder som det retlige område, frihed og sikkerhed, bæredygtig udvikling og god regeringsførelse. En rammeaftale vil sikre, at alle områder af betydning for det bilaterale samarbejde bliver dækket og vil tilvejebringe en passende overordnet ramme for samarbejdet.

Forhandlingsmandatet til partnerskabs- og samarbejdsaftalen indeholder dels områder som beskyttelse af menneskerettighederne, herunder mindretals rettigheder, fremme af demokrati, god regeringsførelse og bekæmpelse af korruption, ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben, respekten for den internationale retsorden samt fremme af arbejdstagerrettigheder. Også fremme af international fred og sikkerhed indenfor en effektiv multilateral ramme er inkluderet i mandatet. Hertil kommer økonomisk og social bæredygtig udvikling, sundhed, landbrug og fremme af civilsamfundets rolle.

3. Hjemmelsgrundlag

Det forventes, at en rammeaftale mellem EU og Mongoliet vil få status af en blandet aftale. Hjemmelsgrundlaget vil først blive endeligt afgjort, når en færdigforhandlet tekst foreligger, men forventes at være TEF artikel 300.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Formålet er at sikre, at de overordnede bilaterale forbindelser mellem EU og Mongoliet er baseret på et tilstrækkeligt og globalt aftalemæssigt grundlag. Det inkluderer mere tidssvarende og udtømmende bestemmelser om samarbejde på både det politiske, økonomiske og handelsmæssige område. Mandatet omfatter miljøbeskyttelse, klimahensyn, bæredygtig udvikling, fødevarerikkerhed og energisamarbejde. Endelig er styrkelse af handels- og investeringsamarbejdet indeholdt i mandatet, herunder internationale handelsaftaler og deres gennemførelse samt at bilateral dialog og forhandlinger skal komplementere multilaterale forhandlinger, ikke mindst i forhold til WTO.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen er sendt i høring i det handelspolitiske specialudvalg (HPS) med frist 2. marts 2009.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er i Danmarks, som i de øvrige EU-landes, interesse at udbygge samarbejdet med Mongoliet, verdens 19. største land, der grænser op til Kina og Rusland, og som har betydelige naturressourcer. En styrkelse af det politiske samarbejde med Mongoliet er vigtigt, ikke mindst på grund af Mongoliets geostrategiske betydning.

Desuden vil en partnerskabs- og samarbejdsaftale udgøre en potentiel politisk støtte til en fortsættelse af den gode udvikling, der har fundet sted siden Mongoliets demokratisering i 1990'erne, samt styrke Mongoliets potentiale som forbillede i regionen, navnlig i forhold til respekt for politiske rettigheder.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er bred tilslutning til afgivelse af forhandlingsmandat til Kommissionen med henblik på indgåelse af en partnerskabs- og samarbejdsaftale mellem EU og Mongoliet, der vil udvide det eksisterende aftalegrundlag og gøre det mere tidssvarende for det aktuelle samarbejde.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

8. Udvikling og klima i COP15 forberedelsen

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Der forventes vedtaget rådskonklusioner. Kommissionens meddelelse "Towards a Comprehensive Climate Change Agreement in Copenhagen" beskriver tre hovedudfordringer: Mål og handlinger, finansiering og opbygningen af et globalt carbonmarked. På baggrund af meddelelsen vedtog Rådet (miljø) den 2. marts 2009 konklusioner, og Rådet (ECOFIN) den 10. marts 2009 og Rådet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) ventes at vedtage konklusioner, der skal udgøre input til Det Europæiske Råd.

Konklusionsteksterne forventes at bekræfte EU's reduktions-målsætninger og referere til anbefalingerne fra IPCC om reduktioner for hhv. udviklede lande og udviklingslande og globalt. Der lægges op til, at international finansiering skal bidrage til dækningen af de ekstra omkostninger ved reduktioner i udviklingslandene og til, at markedsbaserede løsninger skal spille en afgørende rolle.

Regeringen ønsker generelt, at EU med disse konklusioner giver et klart signal til de internationale forhandlingsparter om, at EU ønsker en global aftale i København, der kan adressere klimaproblemerne.

Regeringen lægger vægt på, at konklusionerne konkretiserer sammenhængen mellem størrelsen af finansieringen og karakteren af udviklingslandenes reduktionsforpligtelser, angiver en åben holdning til hvorledes finansiering fremskaffes i forhold til en kombination af kilder, fremhæver vigtigheden af at styrke og udvikle carbon markedet og lægger op til krav om løbende måling, rapportering og verifikation (MRV), som kan sikre en sammenhæng mellem udviklingslandenes reduktionsindsatser og den understøttede nye og additionelle finansiering.

2. Baggrund

Kommissionen udsendte den 28. januar 2009 meddelelsen "Towards a Comprehensive Climate Change Agreement in Copenhagen". Meddelelsen indeholder bud på EU's holdning til en række af de mest centrale spørgsmål i forbindelse med forhandlingerne om en ny global klimaaftale. De tre hovedudfordringer er ifølge meddelelsen mål og handlinger, finansiering og opbygningen af et globalt carbon marked. Under disse overskrifter fremlægges bud på håndtering af finansieringsdiskussionen i forhold til emissionsreduktioner og tilpasning. Der gives endvidere bl.a. bud på EU's holdning til reduktionsmål for hhv. udviklede lande og udviklingslande. Der gives også i meddelelsen bud på, hvordan et globalt carbon marked kan etableres.

På baggrund af meddelelsen vil Det Europæiske Råd den 19.-20. marts 2009 vedtage konklusioner. Konklusionsteksterne fra Rådet (miljø) den 2. marts 2009, Rådet (ECOFIN) den 10. marts 2009 og Rådet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 16.-17. marts 2009 vil udgøre input til DER konklusionerne.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant for rådskonklusioner.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant for rådskonklusioner.

5. Formål og indhold

Konklusionsteksterne forventes at bekræfte EU's vilje til at nå en global aftale i København og påpege, at omkostningerne ved en koordineret international indsats er langt lavere end omkostningerne ved ikke at handle.

Ligeledes forventes, at teksterne vil bekræfte EU's påtagede reduktionsforpligtelse og vigtigheden af lignende forpligtelser fra andre industrialiserede lande og samtidig lægge vægt på, at udviklingslande skal påtage sig MRV-baserede (målelige, rapportérbare og verificérbare) politikker og reduktionsindsatser.

Konklusionsteksterne forventes endvidere at fremhæve fordelene ved markedsbaserede instrumenter og støtte den gradvise udvikling af et globalt karbonmarked ved at forbinde regionale karbonmarkeder med sammenlignelige ambitionsniveauer. Det forventes, at teksterne vil lægge vægt på, at privat finansiering vil blive den væsentligste kilde til investering, men at offentlig finansiering også er nødvendig, og at den offentlige finansiering bør gå til at dække meromkostninger forbundet med at gøre en ekstra indsats.

Konklusionsteksten om udvikling og klima understreger især sammenhængen mellem forebyggelses- og tilpasningsindsatser på klimaområdet og bæredygtig udvikling, herunder at støtte til udviklingslandenes klimaindsatser skal ske i overensstemmelse med principperne om bistandseffektivitet.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet udtaler sig ikke om rådskonklusioner.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Der er tale om rådskonklusioner, som ikke har umiddelbar retsvirkning i forhold til dansk lov. Det kan ikke udelukkes, at dansk implementering af elementer i en global klimaaftale vil kunne have lovgivningsmæssige konsekvenser.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Konklusionerne har ikke i sig selv konsekvenser for statsfinanserne, men en global klimaaftale må forventes at kunne have betydelige konsekvenser for statsfinanserne og samfundsøkonomien. En nærmere vurdering af konsekvenser for statsfinanserne og samfundsøkonomien vil blive foretaget i forbindelse med diskussion af de konkrete forslag i forløbet op mod COP15.

9. Høring

Ikke relevant.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Helt overordnet ser Danmark som kommende COP15-vært gerne, at de konklusioner, der senere skal vedtages af stats- og regeringscheferne, lægger sig på en ambitiøs, konkret og afbalanceret linje med sigte på, hvad der kan bidrage til at lukke en global aftale i København. Regeringen lægger stor vægt på, at der med konklusionerne gives et klart signal til de internationale forhandlingsparter om EU's position på spørgsmålet om finansiering. Regeringen lægger i den forbindelse vægt på, at der fokuseres på sammenhængen mellem finansiering og graden og karakteren af udviklingslandenes reduktionsindsatser, og at der i den forbindelse lægges op til at krav om måling, rapportering og verifikation (MRV). Regeringen lægger endvidere vægt på, at konklusionerne opridser forskellige mulige konkrete kilder til finansiering af reduktionsindsatser i udviklingslandene og samtidig betoner behovet for sund og effektiv institutionel styring af støttemidler. EU bør klart markere, at man er indstillet på at tilgodese behov for finansiering af tilpasning og øget modstandskraft i forhold til konsekvenserne af klimaforandringer i de fattigste og mest sårbare udviklingslande. Endvidere lægger regeringen vægt på, at konklusionerne fremhæver behovet for at styrke og udvikle carbonmarkedet.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der opnås bred enighed om konklusioner om udvikling og klima, således at disse kan vedtages på rådsmødet.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 27. februar 2009 i forbindelse med forelæggelse af rådsmøde (miljø) den 2. marts 2009 og rådsmøde (ECOFIN) den 10. marts 2009.